

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

175. Qualiter procedendum à Iudice ecclesiastico contra Beneficiatum in eo condemnando pro delicto, pro quo depositionis pœna à Canone non est jussa seu statuta, sed in ejus arbitrio posita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

appellationis. Lott. n. 80. citans Bero. *conf. 113. n. 8. vol. 3. Lancell. de attent. p. 2. c. 19. n. 33.* aliàs secus; regulariter enim prohibita non impeditur executio prætextu aut supplicationis, aut recursus aut revisionis. Lott. à n. 81. citans Lancell. *ubi ante n. 19. & 16. Menoch. de arbit. q. 70. n. 23.* sicut nec nullitatis, aut extraordinarii remedit restitutionis in integrum deductio executionem suspendit, ubicunque deducitur iudicatum ex tribus conformibus, aut ex duabus; ubi id statuto speciali indutum. Lott. à nu. 83. qualiter autem excipi possit à tribus vel duabus conformibus, & facultas sit dicendi de nullitate, vide eundem Lott. *fusè à n. 94.*

Quaestio 174. An, si Episcopus vel aliter iudex competens propter delictum non tantum atrox, sed grave, pro quo beneficiatus veniat deponendus, seu privandus, in eum ferat sententiam depositionis ad juris præscriptum, an illico vacet beneficium, & qua in ordine ad hunc effectum spectanda in dicta sententia verborum forma?

Respondeo ad primum affirmativè. Lott. *l. 3. q. 33. n. 42.* citans Abb. *in c. tua. de pen. nu. 3. & 4. Rebuff. in pr. tit. de mod. amit. benef. n. 61.* Neque obstat, quòd etiam in iis criminibus, pro quibus sic statutum, admittatur talis depositus, seu sententiatus ad correctionem, juxta idem *c. cum non ab homine*: nam id non implicat suspensionem executionis privationis beneficii; sed solum abnegationem potestatis laici iudicis, ne is contra illum tanquam rejectum à foro Ecclesiæ in suum forum, procedat; quæ rejectio non contingit aliter, quàm per actualem degradationem, juxta *cir. c. cum non ab homine. Lott. loc. cit. n. 44.*

2. Respondeo ad secundum: Nil refert sub qua forma concipiatur sententia illa; perinde enim est, sive fiat per verbum *privamus*, sive per verbum *deponimus*, sive per verbum *suspendimus in perpetuum*. Lott. *ibid. n. 43.* citans Butrio *in c. ac sclerius.*

Quaestio 175. Qualiter procedendum à iudice Ecclesiastico contra beneficiatum in eo condemnando pro delicto, pro quo depositionis poena à Canone non est iussa seu statuta, sed in ejus arbitrio posita?

Respondeo cum de puniendo delicto simpliciter agitur, beneficiato legitime convicto, concipienda est sententia (si id exigat qualitas criminis) super hoc articulo privationis, aut explicitè, aut implicitè pronuntiando super depositione, eò quòd, licet poena hæc imminet pro quocunque grandi delicto, ut Abb. Rebuff. & c. supra citati: Neque, ut ait Lott. *l. 3. q. 33. nu. 48.* est, qui illud in dubium revocet, ut de homicidio &c. non censetur tamen illata, quantumcunque etiam iusta sit inferri à jure per sententiã, si id in ea non expressum, juxta dicta paulò supra. Lott. *loc. cit. n. 50.* Felin. *in c. inquisitionis. de accusat. n. 7.* Rebuff. *in pr. tit. de modo amit. n. 64.* Lamb. *de jurep. p. 1. d. 2. q. 6. a. 9. nu. 1.* Zerol. *in pr. p. 1. v. privatio. §. 1.* Gutier. *qq. can. l. 2. c. 2. n. 29.* Paris. *l. 3. q. 16. n. 29.* & alii citati à Garc. *p. 1. c. 3. n. 98.* sic Rota *in Esventina. de anno 1543.* consuluit referente eodem Garc. *n. 99.* quòd condemnatus de homicidio, ex quo in sententia non erat posita, seu expressa privatio beneficiorum antea obtentorum, etiam post

talem sententiam non erat privatus jure sibi in illo beneficio ante condemnationem homicidii competentem. Neque *ex l. 1. ff. ad turpill. ubi: Si autem pronuntiaverit calumniatus, & condemnatus eum, & quamvis nihil de pena suljerit, tamen juris potestas adversus eum exercebitur, &c.* inferre licet contrarium, nempe quod in pœna infligenda per sententiam damnatus de crimine, de quo jure meretur privationem, eò ipso privatus sit beneficio, licet in sententia nihil exprimat: Nam id intelligendum, dum crimen tale, cui à lege ipso jure statuta talis expressè pœna, v. g. privationis; utpote in quo casu iudex non privat per sententiam, sed declarat delictum commissum, & sequitur mox poena privationis à jure, etiam si in hac sententia non exprimat talis poena incurta, juxta dicta supra ex Felin. *in c. Rodolph. de rescript. non autem quando lex non privat ipso jure, sed mandat privari, seu imponit poenam per sententiam, in quo casu ipso iudex privat, & licet factum notorium sit, semper opus est hac sententiã iudicis, quã irrogetur ab eo privato; ita ut si in hoc casu, vel etiam ubi condemnat simpliciter de crimine aliàs digno hac poenã privationis, in jure fortè non expressè iusta inferri hæc poena privationis; et si de ea in sententia mentio non fiat, mox sequatur, absque eo, quòd opus sit novã sententiã privationis, sive qua poena privationis expressè imponatur; quasi in executionem istius sententiã condemnatoriã simpliciter & generaliter lata super crimine, quòd ultimum voluit Innoc. *in c. postulasti. de foro competente.* apud Garc. *loc. cit. nu. 104.* Neque audiendus est hic Garc. dum *n. 105. & 106.* ait, videri posse conciliari has sententias dicendo; quòd dum iudex simpliciter tantum pronuntiaret absque ulla addita poenã super delicto digno privari, v. g. *dicendos condemnato te de tali crimine: vel declaro te tale crimen admisisse;* sequatur seu inducatur dicta poena privationis; non verò sequatur ea, si de crimine digno privari, non tamen actu ipso inducente privationem, condemnet, aliquam poenam irrogando, absque eo, quòd de hac poena privationis mentionem faciat in sententia. Multò minus audiendus est, sed ab eo cavendum, ut ait Lott. *loc. cit. n. 58.* dum ex suo tradit in hoc postremo casu, dum nimirum iudex super tali delicto digno privari pronunciat, etiam imponendo aliam poenam, induci privationem, et si de eo mentio nulla facta in sententia; dum delictum est tale, quòd inducit irregularitatem, v. g. homicidium, eò quòd tunc, quia talis irregularis est inhabilis, non potest remanere cum beneficiis, privatio non tam sit in poenam, quàm ratione inhabilitatis: Nam, ut ait Lott. *ex Molina. de just. & jure. d. 78. nu. 2.* (quem aliàs pro se citat Garc.) irregularitas hujusmodi inducit quidem incapacitatem pro obtinendis in futurum beneficiis; non tamen pro retinendis obtentis; sed ad summum exigat talem privandum. Similiter neque obstat, quòd, cum ab hujusmodi gravioribus delictis separari nequit infamia, canonizato per sententiam delicto, satis inde colligatur mens juris, ne Superior Ecclesiasticus patiar hujusmodi infamem beneficio Ecclesiastico potiri, sed ut, quemadmodum præveniens infamia eum ab illo obtinendo arceat, ita superveniens eundem ab obtento dejiciat. Lott. *à n. 59.* Nam hæc omnia procedunt non nisi ex supposito, si feratur in talem sententiam, per quam fiat hujusmodi remotio à beneficio, seu applicetur ei poena privationis; ita tamen*

men ut interim dum ea non applicatur, is licet beneficium retinet, & sic expectatur, quod renunciet, vel deponat, & sic tota vis in hoc articulo privationis attribuitur sententiae. Lott. à n. 64. citans pro hoc Innoc. in c. cum nostris, de concess. prebend. n. 1. Abb. ibidem n. 22. Bald. in l. 2. §. miles. n. 2. ff. de his, qui not. infam. Farinac. &c. Porro qualiter procedendum, dum agitur de incorrigibilitate, vide de hoc Lott. loc. cit. à n. 79.

Questio 176. An, & qualiter à iudice laico procedi possit, ad, vel circa penam hanc privationis: & si is in eo negotio processerit, qualiter se gerere debeat Episcopus?

Respondeo primò in genere: Nihil omnino in & circa hoc posse nec quoad cognitionem, nec quoad condemnationem, iudicem laicum; nam cognitio de quibuscunque delictis Clericorum ita competit magistratui Ecclesiastico, ut nihil profusus in ea sibi vendicare possit magistratus civilis seu secularis. Constat id ipsum non tantum ex SS. Canonibus, omnem hac in parte magistratui seculari potestatem negantibus, ut c. at si clerici, c. cum ab homine, de iudic. sed etiam ita receptum à catholicis scriptoribus, ut nequeat in dubium revocari, nisi negando aliquod principium fidei. Lott. l. 3. q. 33. n. 1. & 2. ex Suar. in *Clyp. fid. cathol.* l. 5. c. 15. nu. 1. Nec obstat constitutio Justiniani, quae est novella. 83. ubi insinuari videtur iure caesareo, sic quondam statutum, ut pro criminibus Ecclesiasticis; puta simoniâ, perjurio, sacrilegio adiretur Episcopus, pro aliis civilibus, v. g. homicidio, furto, cognitio ad saeculares pertineret; nam praeterquam quòd ea constitutio, ut Suar. loc. cit. nu. 7. fuerit correctâ & revocata, per jura canonica, sed & per constitutionem Friderici in *auth. statuimus. c. de Episcopis & clericis*, quin & à principio nulla, utpote contra jus divinum, & constitutiones piorum principum praedecessorum Justiniani ad favorem Ecclesiae promulgatas, atque ita effectas irrevocabiles, ostendit Lott. à n. 5. non fuisse constitutionem universalem, sed privilegium, seu pragmaticam quandam editam per Justinianum ad petitionem menae Patriarchae Constantinopol. ne pro defectu iudicium Ecclesiasticorum non callentium jus civile crimina clericorum manerent impunita. Et sic Justinianum per hoc nihil egisse contra jus divinum, vel etiam statuta suorum praedecessorum; dum facultas ista in cognoscendo iudicium saecularium jam non profueret à Justiniano, nisi cooperante, sed & expostulante id Patriarchâ, adeoque nec in minimo per hoc labefacta potestas Ecclesiae, ut Suar. loc. cit. juxta c. 1. 2. 3. 4. &c. *causa II. q. I.* Lott. n. 6.

2. Quin nec respectu cuiusvis criminis ulla praerendi potest in contrarium consuetudo, utpote nullius momenti, & tanquam repugnans non tantum SS. Canonibus, sed & juri divino; quo clerici, veluti qui res sunt spiritualis, & ex toto corpus & animam dederunt in servitutem & sortem Christi, ut dicitur *cap. clericus, cum duobus sequentibus*. 12. q. 1. Eximuntur ab hac potestate saeculari, & solius Papae & constitutionum Ecclesiasticarum iudicio subsumunt. Lott. à nu. 9. Unde jam etiam talis consuetudo nullum ex quocunque tempore, aut Papae conniventia robur sumere potest; quò minus dicatur merus abusus, & censetur ab Ecclesia condemnata. Lott. n. 12. Sed & frustra praeten-

ditur immemorialitas; nam licet aliàs justificata immemoriali, allegari potest privilegium Apostolicum, nec dubitari potest, utcunque tandem hac clericorum praerogativa proficiatur ex divino praerogato, non criminali, aut iudiciali, quod sublatum videri posset, sed ex morali (quòd, ut Card. in c. perpendimus, de sentent. excommunic. in 6. Felin. in c. 2. de major. & ibidem n. 2. juxta c. Si imperator, dist. 96. Papa in totum tollere nequit, ira ut leges humanae super hoc latae censeantur juris divini relatae, non autem novi alicujus juris inductivae, juxta Trid. sess. 24. c. 20. Lott. n. 15.) quin ea aliquatenus possit elidit ex privilegio Papae, ex causa iustissima concedentis alicui principi, ut de certis delictis clericorum, puta, majestatis, falsae monetae, vis publicae &c. (quae propterea sunt crimina privilegiata) per suos iudices cognoscat. Lott. à nu. 16. Difficultas tamen est in hac immemoriali justificanda; tum propter incapacitatem personae, in qua non potest initiari aliqua possessio, & consequenter aliqua praescriptio, juxta dicta alia. Lott. n. 17. tum propter defectum quadragenariae, quae basis & est fundamentum immemorialitatis; ut Lott. hic n. 18. & l. 1. q. 24. n. 226. hac enim propter naturam materiae subiecta probatu est impossibilis, ex quo singulis annis interruptitur per publicationem constitutionis Apostolicae, quae legitur in die cenae Domini. Lott. nu. 19. citans Felin. in c. cum non liceat, de praesumpt. n. 12. hinc jam

3. Respondeo secundò: Si tamen iudici laico quòd hoc datum indultum pontificium, & is ex eo (citra illud enim nihil agit, ut ex jam dictis constat, & insuper gravissimis subiacet poenis) per sententiam suam condemner clericum de crimine, pro quo de jure sit actualiter degradandus (idem videtur de depositione, seu privatione beneficii, quamvis Lott. n. 31. ex Barbof. in *collect. ad c. 1. §. ult. de homicidio in 6.* dicat, quòd poena dispositionis à dignitate vel beneficio, qua in citato textu ipso jure imponitur clerico assassinio, nihil commune habeat cum degradatione actuali) adhuc nihil sit; quin implorari insuper pro actuali degradatione debeat Episcopus, & is ad eam devenire, cum laicus aliter in hoc casu habitus indulti Apostolici non intelligatur processisse vel iudicasse, quam uti delegatus Apostolicus & non suus, sed delegantis dicatur usus jurisdictione; ac ita timeri non possit laesio libertatis Ecclesiasticae. Lott. à nu. 20. citans Card. in c. perpendimus, de sentent. excom. n. 8. Felin. in c. 2. de major. & obediem. n. 3. Aufser. in *repet. c. 1. de offic. Ordinari. q. 4. n. 6. &c.*

4. Respondeo tertio: Debebit autem tunc Episcopus requisitus pro degradatione (idem est de privatione) expendere prius, qualiter se illud factum iudicis habuerit, nempe perfectò & examinato processu, per quem sibi prius constat de privilegio seu indulto Apostolico, tanquam fundamento jurisdictionis in actis registrato (uti hoc hunc in finem praesentari processui necesse est) num tale reverà existat, an duret, num excessum in ejus usu, tam circa validitatem, quam iustitiam. Lott. à n. 23. ex Carolo de Grassis, de effect. clerico. effect. 1. nu. 34. &c. si his minime aut leviter solum perpenis iudex Ecclesiasticus procederet ad degradationem, utique graviter erraret: nam

5. Respondeo quarto: Praescindendo à tali privilegio, cum processus per iudicem laicum confectus sit omnino nullus, quantumcunque exhibetur, non potest in eo confingi aliqua justificatio deli-